

Fremsat den 28. oktober 2021 af Henning Hyllested (EL), Jette Gottlieb (EL), Peder Hvelplund (EL) og Rosa Lund (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om at sætte Lynetteholmprojektet på pause

Folketinget pålægger regeringen hurtigst muligt at anmode statens repræsentanter i bestyrelsen for selskabet By & Havn om at arbejde for at sætte Lynetteholmprojektet på pause ved at sætte indgåelse af alle planlagte entreprisekontrakter og øvrige kontraktmæssige aftaler af irreversibel karakter på hold nu, og at regeringen udskyder alle øvrige aftaler vedrørende Lynetteholmen og tilhørende anlæg, som

følger af principaftalen, indtil en strategisk miljøvurdering af det samlede Lynetteholmprojekt er gennemført, der er opnået enighed med de svenske myndigheder om tilstrækkelig miljøvurdering, der er skabt et samlet økonomisk overblik omfattende alle elementer i det samlede projekt og der er udarbejdet en samlet plan for kystsikring af hovedstadsområdet.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at der i forlængelse af vedtagelsen af anlægsloven for Lynetteholm, lovforslag nr. L 220, folketingsåret 2020-21, i juni 2021 er kommet forhold frem, som gør det påkrævet, at Folketinget trækker i en nødbremse og afventer, at den besluttede strategiske miljøvurdering af det samlede projekt er gennemført og en række udestående problemer er yderligere gransket og vurderet. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folke­tingstidende 2020-21, tillæg C, L 220 som vedtaget.

Lynetteholmen er et projekt med betydelige risici i forhold til klima, miljø, infrastruktur, planmæssige forhold og økonomi. Folketinget har derfor et stort medansvar for, at projektet ikke gennemføres under et helt ubegrundet tidspres, hvor afgørende forhold ikke er ordentligt belyst.

Samtidig har den offentlige debat været begrænset på baggrund af coronasituationen, og den har fra myndighedernes og bygherres side endvidere været begrænset til at omhandle et jorddepot og en afvisning af at drøfte det samlede formål med projektet, selv om dette klart fremgår af principaftalen bag loven.

By & Havn har udbudt første entrepri­se på etablering af Lynetteholmen med start allerede den 17. november 2021, dagen efter kommunalvalget, og flere udbud er på vej. Første fase drejer sig om kontrakter på samlet 300 mio. kr. på bl.a. opgravning af havneslam, hvor langt det meste skal dumpes i Køge Bugt (»Nu indledes byggeriet af Lynetteholmen: By & Havn udsender første udbud«, Licitationen, den 30. juli 2021).

Det er forslagsstillernes opfattelse, at det er forhastet og uansvarligt, at By & Havn indgår bindende kontrakter og igangsætter gennemførelse af projektet, før fundamentale usikkerheder og uafklarede forhold er blevet grundigt undersøgt. Det er i den forbindelse problematisk, at man med anlægsloven påbegynder projektet ved at definere det enorme areal og igangsætter en irreversibel byggeproces med de umiddelbare negative afledte effekter, uden der er dokumenteret et behov for et jordaffaldslager af denne størrelse.

Med dette beslutningsforslag foreslås projektet derfor sat på pause, indtil følgende forhold er afklaret:

1. Den igangsatte strategiske miljøvurdering af det samlede projekt er gennemført.
2. Der er opnået enighed med de svenske myndigheder om tilstrækkelig miljøvurdering for Øresund.
3. Der er skabt et samlet økonomisk overblik omfattende alle elementer i det samlede projekt, herunder også for BIOFOS' rens­eanlægs fremtid.
4. Der er udarbejdet en samlet plan for kystsikring af hovedstadsområdet, herunder behovet for jord hertil

Samlet strategisk miljøvurdering

I tilknytning til anlægsloven for Lynetteholmen blev det i juli 2021 besluttet, at der igangsættes en strategisk miljøvurdering (SMV), som skal undersøge sammenhængen mellem infrastruktur og byudvikling i forbindelse med Lynetteholmen, og som skal redegøre for de overordnede miljøkonsekvenser af den samlede udvikling (»Udmøntning af strategisk miljøvurdering samt proces for infrastruktur til Lynetteholm«, Transportministeriet, den 13. juli 2021).

Forslagsstillerne ser frem til denne proces og den planlagte borgerinddragelse, men finder det nødvendigt, at igangsættelse af arbejderne i Øresund og på land afventer den idéudvikling og debat, der vil finde sted som del af de høringer og den borgerinddragelse, som følger med den strategiske miljøvurdering.

Tilstrækkelig miljøvurdering for Øresund

Svenske myndigheder finder ikke, at miljøkonsekvenserne af Lynetteholmprojektet er retvisende belyst i den implementeringsredegørelse, som er grundlaget for projektets realisering, idet hvad der svarer til 70.000 containere med foruren­et slam dumpes i Køge Bugt, hvorfra forureningen kan sprede sig til naturområder i Sverige, jf. Transportudvalget, L 220 – svar på spørgsmål 7, folketingsåret 2020-21. Svenskerne har desuden bedt om, at andre muligheder for dumpning undersøges. Også kommunerne langs Køge Bugt er nervøse for konsekvenserne i Køge Bugt, både med hensyn til naturen og strandene (»Køge Bugt-borgmestre bekymrede over slam fra Lynetteholm«, Danske Kommuner, den 13. oktober 2021). På den baggrund skal et hollandsk firma foretage en vurdering af de modelberegninger, som er foretaget.

Danmark er i henhold til Espookonventionen om projekter med grænseoverskridende påvirkninger forpligtet til at nå til enighed med sine naboer, når der er tale om grænseoverskridende miljøpåvirkninger. Forslagsstillerne mener, at dette bør være på plads, inden projektet igangsættes.

Samlet økonomisk overblik

Der har ikke hidtil offentligt været præsenteret et overslag over de samlede omkostninger for Lynetteholmprojektet og tilknyttede samt afledte projekter, men vurderinger lyder på 60-80 mia. kr., hvilket langt fra kan dækkes via det forventede arealsalg på Lynetteholmen (»Lynetteholmen udløser dominoeffekt til 80 milliarder«, ing.dk, den 10. januar 2020). I en delvis hemmeligholdt rapport offentliggjort i B. T. opereres der med et spænd i indtægter fra salg af grunde og ejendomme på 8,6-39,8 mia. kr., ligesom det forudsættes, at Refshaleøens Ejendomsselskab, selskabet bag Refshaleøen, bidrager med en frivillig betaling på 1,7-2,2 mia. kr. (»Hemmeligholdt rapport afslører: Lynetteholmen kan ende i milliardregning til skatteyderne«, B. T., den 9. oktober 2021). Det står klart for forslagsstillerne, at forudsætningen i principaftalen om et nulsumsspil på ingen måde holder. En forudsætning i processen er, at det fælleskommunalt ejede rens­eanlæg Lynetten skal flyttes til Avedøre Holme i Hvidovre, hvilket følger endnu en brik til det kaotiske spil om-

kring økonomien i det samlede projekt. Det rejser spørgsmål som, hvordan flytningen af BIOFOS' renselanlæg Lynetten vil påvirke lokalområdet og infrastrukturen i regionen, og hvad regningen er, som det efterlader til borgerne i København og de øvrige 14 ejerkommuner.

Der er også rejst spørgsmål ved forudsætningen om, hvorvidt selve etableringen af det såkaldte jorddepot er omkostningsneutralt. Der ses ikke at være foretaget nogen som helst vurdering af mængden af affaldsjord 30 år frem, men blot forudsat en uændret byggeaktivitet i centalkommunerne og dermed samme mængde affaldsjord. Dette er, til trods for at argumentet for Lynetteholm jo netop er, at der ikke kan bygges så meget mere i centalkommunerne. Endvidere liberaliseres jordaffaldet, så priserne for modtagelse heraf kan forventes at falde, samtidig med at konkurrerende projekter som Holmene vil efterspørge den samme affaldsjord og en stormflodssikring mod syd er mere påtrængende. Endelig har Region Hovedstaden påpeget behov for, at affaldsjord i langt højere grad bør genbruges i byggeri frem for at blive deponeret for at reducere behovet for nye grusgrave, som det fremgår af Region Hovedstadens høringssvar til miljøkonsekvensrapporten for etablering af Lynetteholm af 25. januar 2021. Alle disse aspekter er slet ikke berørt i miljøvurderingsmaterialet. I medierne har aktører antydnet, at der i det tilfælde kan hentes jord fra Sverige og lign., men dermed forsvinder selve argumentet for et jorddepot af denne størrelse.

Forslagsstillerne finder, at disse forhold er underbelyste og vil kunne påvirke projektets økonomi og tidsplan væsentligt.

Samlet plan for kystsikring af hovedstadsområdet

Det internationale klimapanel IPCC har denne sommer offentliggjort nye prognoser for havstigning og ekstremt

vejr. Disse tilbagevendende prognoser tenderer til at blive værre for hver gang. De krav, der i dag sættes til nyanlæg, hvad angår byggekvalitet og sikring mod stormflod, tager ikke højde for de nyeste prognoser. Nordhavn anlægges ud fra gamle tal, og det gælder også planlægningen af Lynetteholmen. Det rejser spørgsmål om, hvorvidt der vil skulle bruges mere jord på Nordhavn, og hvad de nye prognoser betyder for behovet for andre stormflodssikringer i hovedstadsområdet. Det er efter forslagsstillernes mening halsløs gerning forlods at disponere over al jord til et enkelt projekt, uden at der forinden er udarbejdet en samlet plan for kystsikring af hovedstadsområdet, herunder behovet for jord hertil.

Lynetteholm er ikke et traditionelt anlægsprojekt. Det er en planlagt udvidelse af København, som berører hele hovedstadens udvikling, infrastruktur og kultur i generationer frem. Folketinget bør sikre, at der ikke igangsættes et sådant gigaprojekt, hvor forudsætningerne viser sig slet ikke at holde, og med de problemer, det vil give fremover.

Med vedtagelse af dette beslutningsforslag pålægges regeringen således hurtigst muligt at anmode statens repræsentanter i bestyrelsen for selskabet By & Havn at arbejde for at sætte Lynetteholmprojektet på pause ved at sætte indgåelse af alle planlagte entreprisekontrakter og øvrige kontraktmæssige aftaler af irreversibel karakter på hold nu, og regeringen pålægges at udskyde alle øvrige aftaler vedrørende Lynetteholmen og tilhørende anlæg, som følger af principaftalen, indtil en strategisk miljøvurdering af det samlede Lynetteholmprojekt er gennemført og vedtaget, der er opnået enighed med de svenske myndigheder om tilstrækkelig miljøvurdering, der er skabt et samlet økonomisk overblik omfattende alle elementer i det samlede projekt og der er udarbejdet en samlet plan for kystsikring af hovedstadsområdet.

Skriftlig fremsættelse

Henning Hyllested (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at sætte Lynetteholmprojektet på pause.

(Beslutningsforslag nr. B 25)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.